

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра української мови, основ психології та педагогіки

Навчальний рік 2023-2024

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
«ПСИХОЛОГІЯ ТА КОНФЛІКТОЛОГІЯ В СФЕРІ ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я»

Освітній компонент вибірковий

Форма здобуття освіти заочна

Галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування»

Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»

Спеціалізація (за наявності) _____

Освітньо-професійна програма «Управління в сфері охорони здоров'я»
Другого (магістерського) рівня вищої освіти

Курс 1

Силабус освітнього компоненту розглянуто
на засіданні кафедри української мови,
основ психології та педагогіки

Протокол
від 29 серпня 2023 р. № 1

Завідувач кафедри
_____ проф. Л.В. Фоміна

Схвалено методичною комісією ХНМУ з
проблем загальної та передфахової підготовки

Протокол
від 31 серпня 2023 р. № 1

Голова
_____ проф. О.Ю. Вовк

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСА

Фоміна Людмила Володимирівна – завідувачка кафедри української мови, основ психології та педагогіки, професорка, кандидат філологічних наук.

Шейко Анастасія Олександрівна – викладачка кафедри української мови основ, психології та педагогіки, кандидат психологічних наук.

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Шейко Анастасія Олександрівна – викладачка кафедри української мови основ, психології та педагогіки, кандидат психологічних наук

Телефон: (093) 181-35-43, (095) 096-52-07

E-mail: ao.sheiko@kntu.edu.ua

Локація: м. Харків, пр. Науки, 4, головний корп., 5 поверх, кафедра української мови, основ психології та педагогіки

Очні консультації: час і місце проведення за розкладом кафедри.

Он-лайн консультації: локація (Google Meet) та час проведення за попередньою домовленістю з викладачем.

Професійні інтереси викладача: особливості юнацького віку, конфліктологія, кризова психологія, процес виховання

ВСТУП

Силабус освітнього компонента «Психологія та конфліктологія в сфері охорони здоров'я» складено відповідно до Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт) та освітньо-професійної програми «Управління в сфері охорони здоров'я» (далі – ОПП) як складову методологічного забезпечення підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня освіти галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування».

Опис освітнього компонента (анотація). Освітній компонент «Психологія та конфліктологія в сфері охорони здоров'я» є теоретичним і практичним фундаментом побудови майбутньої успішної взаємодії медика та пацієнта і не тільки надає можливість здобувачам вищої освіти оволодіти системою психологічних знань, але й забезпечує формування на цій основі комунікативних, організаторських умінь, що є одним з важливих елементів у професійній підготовці та професійній діяльності фахівця; сприяє вирішенню й осмисленню найбільш ефективних методів впливу на особистість хворого. Актуальність проблематики психології обумовлена великим інтересом до питань управління, регламентації та супроводу трудового процесу і організації. Вивчення соціально-психологічних факторів дозволяє розглядати роботу з кадровим ресурсом закладу з якісно іншої точки зору. Для кожної конкретної людини праця несе своє смислове навантаження. Але саме синхронізація уявлень про працю персоналу з цінностями та пріоритетами організації дозволяє вивести заклад не просто на новий рівень і зробити працю ефективною, комерційно вигідною а й такою, що приносить дохід і почуття задоволення від виконаної роботи.

Предметом вивчення освітнього компонента є основні психологічні положення, механізми, форми процесу спілкування, управління й індивідуально-психологічні відмінності особистості, що проявляються в професійному спілкуванні в системі «медик-пацієнт».

Міждисциплінарні зв'язки: Освітній компонент «Психологія та конфліктологія в сфері охорони здоров'я» прямо та/чи дотично пов'язано з освітніми компонентами економічного та публічного-управлінського профілю.

Пререквізити. Вивчення освітнього компонента «Операційний менеджмент» передбачає попереднє опанування освітніх компонентів: «Публічна політика та врядування», «Технології прийняття управлінських рішень», «Комунікація в публічній сфері», «Інституціональне забезпечення публічного управління» та ін.

Постреквізити. Основні положення освітнього компонента «Операційний менеджмент» мають застосовуватися при вивченні суміжних освітніх компонентів, і при підготовці до захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи та здобуття третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Посилання на сторінку освітнього компонента в MOODLE:

<http://distance.knmu.edu.ua/user/files.php>

1 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1.1 Мета освітнього компонента – формування професійних комунікативних знань, умінь і навичок як складника професійної компетентності фахівця.

1.2 Основні завдання опанування освітнього компонента:

– сформуванати у здобувачів вищої освіти системи знань щодо професійної комунікації

– навчити їх оволодінню основними поняттями та категоріями даного освітнього компоненту

– навчання здобувачів оволодінню механізмами професійної комунікації та взаємодії.

1.3 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє освітній компонент.

1.3.1 Вивчення освітнього компонента забезпечує опанування здобувачами вищої освіти наступних **компетентностей**:

інтегральні: здатність використовувати теоретичні знання та практичні навички задля розв'язання складних задач під час професійної діяльності у системі публічного управління та адміністрування (у т.ч. у сфері охорони здоров'я), а також в освітньому процесі;

загальні:

ЗК 2 Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально

ЗК 5 Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології

спеціальні (фахові, предметні):

СК 1 Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти

1.3.2 Вивчення освітнього компонента забезпечує набуття здобувачами вищої освіти наступних **програмних результатів навчання**:

РН 03 Знати основні засади національної безпеки та уміти попереджати й нейтралізувати виклики і загрози національним інтересам України в межах своєї професійної компетенції.

РН 08 Уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм.

РН 10 Представляти органи публічного управління й інші організації публічної сфери та презентувати для фахівців і широкого загалу результати їх діяльності.

1.3.3 Вивчення освітнього компонента забезпечує набуття здобувачами вищої освіти наступних **соціальних навичок (Soft skills):** комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, мозковий штурм, метод самопрезентації), робота в команді (реалізується через: метод проектів, ажурна пилка), конфлікт-менеджмент (реалізується через: метод драматизації, ігрові

методи), тайм-менеджмент (реалізується через: метод проектів, робота в групах, тренінги), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проектів, метод самопрезентації). Здобувач вищої освіти у період навчання здобуває комунікативні навички, розвиває лідерські здібності, навчається брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах, розв'язує педагогічні ситуації та конфлікти, вміє працювати в команді, управляти своїм часом, логічно і системно мислити, має креативні підходи до вирішення завдання.

2 ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень, ОПП	Характеристика освітнього компонента
		заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 28 «Публічне управління та адміністрування»	Нормативна
Загальна кількість годин – 90	Спеціальність: 281 «Публічне управління та адміністрування»	Рік підготовки: 1-й
		Семестр 2-й
		Лекції 2 год.
Розподіл годин: аудиторні – 10, самостійна робота здобувачів вищої освіти – 80	Освітньо-кваліфікаційний рівень: другий (магістерський)	Практичні, семінарські 8 год.
		Самостійна робота 80 год.
		Вид контролю: залік
	ОПП «Управління в сфері охорони здоров'я»	

2.1 Опис освітнього компонента

2.2.1 Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Види лекцій
1	Психологія як наука	2	Проблемна, мультимедійна та лекція-бесіда, презентація
Всього лекційних годин		2	

2.2.2 Семінарські заняття не передбачені.

2.2.3 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Психологія як наука	2	Круглий стіл «Мозковий штурм» Круглий стіл Спаринг-партнерство	Усне опитування здобувачів вищої освіти, письмовий контроль теоретичних знань за варіантами
2	Спілкування в психології	2		
3	Конфлікт. Його сутність і структура. Основні типи і види конфлікту	2		
4	Розв'язання, врегулювання та профілактика конфліктів	2		
Всього годин практичних занять		8		

2.2.4 Лабораторні заняття – не передбачені.

2.2.5 Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Психологія як наука	10	Індивідуальні (групові) творчі ситуаційні й практичні завдання	Презентація та захист результатів виконання творчих індивідуальних (групових) ситуаційних і практичних завдань
2	Спілкування в психології	20		
3	Конфлікт. Його сутність і структура. Основні типи і види конфлікту	30		
4	Розв'язання, врегулювання та профілактика конфліктів	20		
Всього годин самостійної роботи здобувачів вищої освіти		80		

Види контролю:

Поточний: усне опитування здобувачів вищої освіти, письмовий контроль теоретичних знань за варіантами, презентація результатів роботи в малих групах.

Проміжний: захист результатів виконання індивідуального завдання.

Додатковий: публічна презентація наукового продукту (тези, стаття...).

Підсумковий: залік.

3 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1 Оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності при Європейській кредитно-трансферній системі організації навчального процесу» (наказ ректора ХНМУ № 181 від 21.08.2021 р.).

Поточна навчальна діяльність (ПНД) здобувачів вищої освіти контролюється викладачем академічної групи, після засвоєння ними кожної теми освітнього компонента і виставляються оцінки з використанням 4-бальної (національної) системи. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання до поточних оцінок також належить оцінка за виконане індивідуальне завдання. За підсумками семестру середню оцінку (з точністю до сотих) за ПНД викладач автоматично одержує за допомогою електронного журналу системи АСУ. Підсумковий бал за ПНД у семестрі визначається як середнє арифметичне національних оцінок за кожне заняття та ПЗ, округлене до 2-х знаків після коми. До суми балів за ПНД включається також оцінка за виконане ІНДЗ. Перерахунок середньої оцінки за ПНД у багатобальну шкалу, для освітніх компонентів, що завершуються заліком (табл. 3.1).

Таблиця 3.1 – Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для освітніх компонентів, що завершуються заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5,00	200	4,47-4,49	179	3,94-3,96	158	3,42-3,44	137
4,97-4,99	199	4,45-4,46	178	3,92-3,93	157	3,40-3,41	136
4,95-4,96	198	4,42-4,44	177	3,89-3,91	156	3,37-3,39	135
4,92-4,94	197	4,40-4,41	176	3,87-3,88	155	3,35-3,36	134
4,90-4,91	196	4,37-4,39	175	3,84-3,86	154	3,32-3,34	133
4,87-4,89	195	4,35-4,36	174	3,82-3,83	153	3,30-3,31	132

4,85-4,86	194	4,32-4,34	173	3,79-3,81	152	3,27-3,29	131
4,82-4,84	193	4,30-4,31	172	3,77-3,78	151	3,25-3,26	130
4,80-4,81	192	4,27-4,29	171	3,74-3,76	150	3,22-3,24	129
4,77-4,79	191	4,24-4,26	170	3,72-3,73	149	3,20-3,21	128
4,75-4,76	190	4,22-4,23	169	3,70-3,71	148	3,17-3,19	127
4,72-4,74	189	4,19-4,21	168	3,67-3,69	147	3,15-3,16	126
4,70-4,71	188	4,17-4,18	167	3,65-3,66	146	3,12-3,14	125
4,67-4,69	187	4,14-4,16	166	3,62-3,64	145	3,10-3,11	124
4,65-4,66	186	4,12-4,13	165	3,60-3,61	144	3,07-3,09	123
4,62-4,64	185	4,09-4,11	164	3,57-3,59	143	3,05-3,06	122
4,60-4,61	184	4,07-4,08	163	3,55-3,56	142	3,02-3,04	121
4,57-4,59	183	4,04-4,06	162	3,52-3,54	141	3,00-3,01	120
4,54-4,56	182	4,02-4,03	161	3,50-3,51	140	Менше 3	Недостатньо
4,52-4,53	181	3,99-4,01	160	3,47-3,49	139		
4,50-4,51	180	3,97-3,98	159	3,45-3,46	138		

Формою підсумкового контролю міри опанування змісту освітнього компонента є залік, який проводиться викладачем академічної групи відповідно розкладу (на останньому занятті). Залік – це процес, протягом якого перевіряються отримані за час навчання: рівень теоретичних знань; розвиток творчого мислення; навички самостійної роботи; компетенції (вміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх у вирішенні практичних завдань). Для коректного проведення оцінювання підготовленості здобувачів вищої освіти за відповідним освітнім компонентом використовуються певні критерії (табл. 3.2). Під час оцінювання знань здобувача вищої освіти, що входять для підсумкового заняття (ПЗ), виставляється оцінка за національною шкалою, яка рахується як оцінка за ЗНД (табл. 3.3).

Таблиця 3.2 – Критерії оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів вищої освіти з освітніх компонентів, що завершуються заліком

Оцінка	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили
«Дуже добре»	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв’язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна
«Добре»	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок
«Задовільно»	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з

	допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих
«Достатньо»	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні
«Незадовільно» з можливістю повторного складання заліку	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
«Незадовільно» з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів

Під час оцінювання знань здобувача вищої освіти, що входять для підсумкового заняття (ПЗ), виставляється оцінка за національною шкалою, яка рахується як оцінка за ЗНД (табл. 3.3).

Таблиця 3.3 – Відповідність оцінок за 200-бальною шкалою, 4-бальною (національною) шкалою та шкалою ECTS

Оцінка за 200-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за 4-бальною (національною) шкалою
180–200	A	Відмінно
160–179	B	Добре
150–159	C	Добре
130–149	D	Задовільно
120–129	E	Задовільно
Менше 120	F, Fx	Незадовільно

Оцінка з освітнього компонента виставляється лише здобувачам вищої освіти, яким зараховані усі підсумкові заняття та залік. Здобувачам вищої освіти, які не виконали вимоги навчальної програми виставляється оцінка **F_x**, якщо вони були допущені до складання заліку, але не склали його. Оцінка **F** виставляється здобувачам вищої освіти, які не допущені до складання заліку.

3.2 Питання до заліку:

1. Види спілкування.
2. Визначення психології, її предмет.
3. Внутрішньо особистісний конфлікт.
4. Ефекти сприйняття. Ефект новизни.
5. Ефекти сприйняття. Ефект ореола.
6. Ефекти сприйняття. Ефект первинності.
7. Конфлікт між здобувачем та викладачем.
8. Конфлікт між лікарем і пацієнтом.
9. Конфлікти та їхні різновиди.
10. Місце психології по відношенню до інших наук.
11. Основні сторони процесу спілкування.
12. Основні типи конфлікту.
13. Поняття перцепції в психології.

14. Спілкування як необхідна сторона діяльності лікаря.
15. Поняття про структуру спілкування.
16. Процеси усвідомлення однієї людини іншою.
17. Розвиток конфліктології як науки та поглядів на причину виникнення конфліктів.
18. Спілкування як самостійний вид діяльності.
19. Структура конфлікту та стадії його протікання.
20. Шляхи подолання та профілактики конфлікту.

3.3 Зміст освітнього компонента:

Тема 1 Психологія як наука. Предмет та задачі психології. Методи психології. Основні галузі науки. Взаємозв'язок психології з іншими науками. Основні напрями психології.

Тема 2 Спілкування в психології. Сторони спілкування. Види спілкування. Бар'єри спілкування. Умови ефективного спілкування

Тема 3 Конфлікт. Його сутність і структура. Основні типи і види конфлікту. Стадії розвитку конфліктної взаємодії. Особистісний конфлікт. Міжособистісний конфлікт. Груповий конфлікт. Насилля в родині як різновид конфлікту. Гендерний конфлікт. Міжнародний конфлікт. Міжкультурний, міжетнічний та міжконфесійний конфлікти.

Тема 4 Розв'язання, врегулювання та профілактика конфліктів. Медація. Методика вирішення конфліктів. Тактичні дії для вирішення конфліктів. Перемовини як спосіб виходу з конфлікту.

3.4 Індивідуальні завдання (ІЗ) є видом позааудиторної індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти навчального, навчально-дослідницького чи проектно-конструкторського характеру, яке використовується в процесі вивчення програмного матеріалу навчального курсу й завершується складанням підсумкового заліку. Це завершена теоретична або практична робота в межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь і навичок, отриманих у процесі лекційних і семінарських занять, охоплює декілька тем або зміст освітнього компонента в цілому.

Мета ІЗ. Самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань здобувачів вищої освіти з освітнього компоненту і розвиток навичок самостійної роботи.

Структура ІЗ:

- вступ – зазначається тема, мета й завдання роботи і основні її положення;
- теоретичне обґрунтування, виклад базових теоретичних положень, законів, принципів, алгоритмів тощо, на основі яких виконується завдання;
- вказуються та коротко характеризуються методи роботи при виконанні практичних, розрахункових, моделюючих робіт;
- основні результати роботи та їх обговорення – подаються статистичні або якісні результати роботи, схеми, малюнки, моделі, описи, систематизована реферативна інформація та її аналіз тощо;

- висновки;
- список використаних джерел.

Порядок подання та захисту ІЗ:

1. Звіт про виконання ІЗ подається у вигляді реферату. Він повинен мати обсяг 10–16 сторінок тексту стандартного оформлення (розмір аркуша А4, шрифт – Times New Roman, кегль – 14, міжрядковий інтервал – 1,5, абзацний відступ – 1,25, вирівнювання по ширині, між абзацні відступи – відсутні) і повністю розкривати зміст обраних питань.

2. ІЗ подається викладачу, який читає лекційний курс з даного освітнього компонента і приймає залік, не пізніше ніж за 2 тижні до дати його проведення.

3. Захист ІЗ відбувається на одному із семінарських занять, де здобувач вищої освіти репрезентує основні результати дослідження (до 5 хв.) та відповідає на питання за даною проблематикою.

4. Оцінка за ІЗ (максимум – 10 балів) є обов'язковою складовою підсумкової оцінки з освітнього компонента.

Невідповідність змісту, занадто великий/малий обсяг роботи, невідповідність формальним вимогам до оформлення, відсутність переліку використаних джерел або його неправильне оформлення, недостатня структурованість роботи, невчасне подання роботи на перевірку є підставами для зниження оцінки чи повернення роботи на доопрацювання.

3.6 Правила оскарження оцінки

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю здобувачів вищої освіти ХНМУ (наказ ректора ХНМУ від 30.09.2020 р. № 35/2020) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf) дозволяє уникнути конфліктів під час оскарження здобувачами вищої освіти результатів підсумкового контролю.

4 ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Відповідно до діючої «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності при Європейській кредитно-трансферній системі організації навчального процесу» (<https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/>), здобувачі вищої освіти мають отримати оцінку за кожною темою освітнього компоненту. Регламентовано порядок ліквідування академічної заборгованості (наказ ректора ХНМУ від 26.12.2019 р. № 533) та Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (наказ ректора ХНМУ від 30.09.2020 р. № 36/20) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf). Важливо дотримуватися Кодексу корпоративної етики ХНМУ (<https://knmu.edu.ua/golovna/pro-nas/kodeks-korporatyvnoyi-etyky/>). ХНМУ створює простір рівних можливостей, вільний від дискримінації будь-якого національного, расового чи етнічного походження, статі, віку, інвалідності, релігії, сексуальної орієнтації, гендерної приналежності або сімейного стану. Всі права, привілеї, програми та види діяльності, що надаються здобувачам вищої освіти або співробітникам ХНМУ, розповсюджуються на всіх без винятку за умови належної кваліфікації. Від

здобувачів вищої освіти очікується зацікавленість в опануванні освітнього компонента. Вітається творчий підхід у різних його проявах. Якщо у Вас виникнуть будь-які питання, будь ласка, контакуйте з викладачем.

5 АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Успішне опанування освітнього компонента вимагає дотримання засад академічної доброчесності. Відповідно до ст.42 Закону України «Про освіту» та Закону України «Про вищу освіту», враховуючи рекомендації НАЗЯВО (від 29.10.2019 р. протокол № 11) в ХНМУ запроваджено систему розвитку академічної доброчесності, основні положення якої розміщено на сайті ЗВО: Кодекс академічної доброчесності ХНМУ (наказ ректора ХНМУ від 27.08.2019 р. № 305) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/kodex_ad.pdf); Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті (наказ ректора ХНМУ від 02.07.2020 р. № 165) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf); Положення про Комісію з доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ (наказ ректора ХНМУ від 02.07.2020 р. № 165) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_komis_ad.pdf); Положення про порядок перевірки у Харківському національному медичному університеті текстових документів – дисертаційних робіт, звітів за науково-дослідними роботами, наукових публікацій, матеріалів наукових форумів, навчальної літератури, навчально-методичних видань та засобів навчання на наявність текстових запозичень (наказ ректора ХНМУ від 27.08.2020 р. № 195); Положення про підготовку та захист магістерських робіт студентів, які здобувають ступінь вищої освіти «магістр» у ХНМУ (наказ ректора ХНМУ від 27.08.2019 р. № 371) (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_magistr.pdf). Не допускаються списування, використання різного роду програмних засобів, підказки, користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими електронними гаджетами під час заняття з метою, не пов'язаною з навчальним процесом. ХНМУ підтримує нульову толерантність до плагіату. Від здобувачів вищої освіти очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

6 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Варій М.Й. Загальна психологія: підручник. 3-тє вид. Київ: ЦУЛ, 2009. 1007 с
2. Загальна психологія: підручник / за заг. ред. С.Д. Максименка. 2ге вид., перероб. і доп. Вінниця: Нова Книга, 2004. 104 с.
3. Колобич О.П. Загальна психологія: навчальний посібник. Львів, 2018. 172 с.
4. Конфліктологія: конспект лекцій / В.Я.Галаган, В.Ф.Орлов, О.М.Отіч. Київ: ДЕДУТ, 2008. 293 с.

5. Пірен М.І. Конфліктологія: підручник. Київ: МАУП, 2007. 360 с.
6. Котлова Л.О. Психологія конфлікту: навчальний посібник. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2013. 112 с.
7. Конфліктологія: навчальний посібник / О.М. Миронова, О.В. Мазоренко. Харків: Вид-во. ХНЕУ, 2011. 168 с.
8. Основи психології та педагогіки: навчальний посібник / Л.А. Мацко, М.Д. Прищак, В.Г. Годлевська. Вінниця: ВНТУ, 2009. 163 с.
9. Петрінко В.С. Конфліктологія: навчальний посібник. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2020. 360 с.
10. Сергєєнкова О.П., Столярчук О.А., Коханова О.П., Пасєка О.В. Загальна психологія: навчальний посібник. Київ: ЦУЛ, 2012. 296 с.

Допоміжна

1. Васянович Г.П. Основи психології: навчальний посібник. Київ: Педагогічна думка, 2012. 114 с.
2. Дуткевич Т.В. Конфліктологія з основами психології управління: Навчальний посібник. Київ: ЦУЛ, 2005. 456 с.
3. Конфліктологія: підручник / за ред. Л.М. Герасіної, М.І. Панова. Харків: Право, 2002. 256 с.
4. Нагаєв В.М. Конфліктологія: курс лекцій (модульний варіант): навчальний посібник. Київ: ЦУЛ, 2004. 198 с.

7 ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Наукова бібліотека Харківського національного медичного університету. URL: <http://libr.knmu.edu.ua/index.php/biblioteki>
2. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
3. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка. URL: <http://korolenko.kharkov.com>

8 ІНШЕ

Корисні посилання:

Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями та дискримінацією у ХНМУ (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_sex.pdf)

Порядок проведення занять з поглибленого вивчення здобувачами вищої освіти ХНМУ окремих освітніх компонентів понад обсяг навчального плану (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/poriad_pogl-vyv_dysc.pdf)

Положення про визнання результатів неформальної освіти в ХНМУ (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_neform_osv-1.pdf)

Документи щодо поширення інклюзивної освіти в ХНМУ (http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=7108%3A2021-03-10-14-08-02&catid=12%3A2011-05-10-07-16-32&Itemid=33&lang=uk)

Інклюзивна освіта (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/12/proekt_polog_inkl_navch.pdf)

Академічна добродесність
content/uploads/2022/01/polog_ad.pdf)

(<https://knmu.edu.ua/wp->